

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Perversitatea renegatului.

(*) De câte ori guvernul este în strâmtoare ori are nevoie de vre-o scuză pe care s'o facă în străinătate, întotdeauna în chestii naționale pune pe renegați să-i furnizeze — »dovezi«.

Acum, cu prilejul prigonirii selbatice pornite în contra deputaților români din Arad, iar i-au trebuit »scuze« ori »dovezi«. Intreaga lume cultă condamnă adică în chipul cel mai hotărât această rușinoasă purtare a guvernului. Iute deci *coada de topor* dela Cluj a căutat să se execute și să procure — stăpânilor săi din Budapesta »material bun«.

Și fiindcă nu există principiu pe temeiul căruia să se poată scuză, motivă ori iertă prigonirea deputaților români aradani, »Ungaria« fostului polițist Moldován Gergely (actual rector universitar!) publică tot felul de neadevăruri sfruntate și calomnii la adresa *guvernului României*, care ar fi prigonind și el în mod barbar pe — dobrogeni, ca astfel să poată zice: »Voi românii din statul ungar nu vă mai plângeți de prigonirile da aici, căci în România guvernul este d'o sută de ori mai neomenos! Iar opinia publică atât de mizerabilă, încât pretinde decretarea statariului în Dobrogea«...

Moldován Gergely știe bine că este o perversitate aceasta. Vorba e că articolul său se traduce și se publică în toate ziarele ungurești și dela Dobrițin și până la Somogy, nu e ungar care să nu jure că așa este: guvernul român prigonește pe »bulgarii și sârbii din Dobrogea...« De ce n'ar prigonii și guvernul maghiar pe români, sârbi și slovaci?!

»Budapesti Hirlap« dela 7 c. nici nu scapă prilejul să reproducă articolul lui Moldován Gergely, scriind ca introducere:

»Ne vine tocmai bine un articol al ziarului »Ungaria« din Cluj, care arată în ce mod și cu ce mijloace fac românii politică națională dincolo, acasă, în sfera lor de putere...«

Și reproduce toate neadevărurile și calomniile din »Ungaria«.

Până unde merge nerușinarea renegatului, se poate vedea din următoarele șire scrise de el și reproduse de »Budapesti Hirlap«:

»Și oare noi, românii din Ungaria, suntem mai buni de cât bulgarii din Dobrogea? Luăm oare noi parte la petrecerile ungurești? Ținem oare noi serbările ungurești? Învățat am oare limba ungurească și copii noștri știu ungurește după ce au terminat școalele primare?«

Nici amintire n'a mai rămas în sufletul renegatului dela Cluj că a fost și el odata român! Altfel n'ar fi ajuns la atâta decadență: să compare pe românii din statul ungar, *trei milioane* la număr, cu cele câteva zeci de mii bulgari cărcotași din Dobrogea.

Toate acestea s'au scris însă, bine înțeles, la poruncă și să fie drept motivare pentru guvern, al cărui organ de frunte tocmai spriginindu-se pe proza perversă a lui Moldován Gergely, susține următoarele:

»Comisia de imunitate a propus estradarea deputaților dați în judecată, lucru împotriva căruia deputații români au protestat, zicând că asta este *prigonire politică*. Iuliu Maniu a accentuat, că ei n'au făcut în Arad altceva, decât au servit interesele *partidului național*, — ceeace este de altfel a recunoaște că *au urmărit un scop antimaghiar și antipatriotic*, fără știrea autorităților, pe ascuns, pentru că a organiza un partid cu tendențe împotriva unității statului, fășiș nici în Ungaria nu se poate, deși se poate zice că *aici idela de libertate se cultivă* până la neputință și sinucidere.

»Nicăiri în lume nu s'ar tolera o agitație cași aceea pe care o fac naționaliștii în Ungaria, prin apostolii lor călători, prin preoții, învățătorii și presa lor. Când vor să facă însă organizare politică, cu scop să servească direcția separatistică și să dismembreze nația, — se trece orice măsură. În Ungaria libertatea politică se poate valoră deplin, ba chiar trece marginele; pe față nu se poate însă face și mărturisi *altă politică decât de stat maghiar*. *Politica națională română n'are loc pe teren ungar, ci numai în România; pe baze naționale nu se poate face organizare politică decât acolo, iar nu pe teritor ungar. Dacă statul ungar ar permite și asta (organizările politice separate naționale), ar însemna că abdică de sine și ar nimici nădejdea pusă în viitorul națiunii*«...

Cine nu înțelege, că întreg acest articol, precum și al lui Moldován Gergely, nici nu s'a scris decât pentru a motiva purtarea brutală a guvernului și a îndemna majoritatea kossuthistă să *pretindă aplicarea celei mai rușinoase terori față de naționaliști*?!

Se înțelege, nici presa maghiară n'ar îndrăzni să susțină teorii cași cele de mai sus, dacă nu s'ar îndemna de *condetele simbriașe*, dacă n'ar fi câte o *coadă de topor* care să-i ajute a lovi în falnica pădure națională, dacă nu s'ar găsi câte un renegat pervers care să-i furnizeze »material bun«, fie acest material chiar calomniile cele

mai abjecte și minciunile cele mai încoronate.

Iată de ce guvernului unguresc îi trebuie jurnale românești, iată pentru ce el sporește an de an ceata ticăloșilor renegați.

Se slugește cu ei pe d'oparte să alimenteze presa șovinistă, iar pe de altă parte să *lovească în instituțiunile românești*, să-i ia ca mărturii de invocat în străinătate și dacă se poate, să corupă și masa mare a poporului.

Focul să-i ardă pe acești perverși!

Din Reichsrath. Eri a sosit la biroul camerei interpeleția deputatului Bianchini în chestia absolutismului din Croația. Interpeleția se ocupă cu prorogarea dietei și cu reglementarea nedreaptă a profesorilor universitari de acolo. Spune că studenții s'au văzut constrânși să părăsească universitatea. Intreabă pe ministrul președinte, că oare tras'a luarea aminte a factorilor chemați asupra primejdiei amenințătoare create de situația abnormă ce domnește în Croația, ori provocat-a, cel puțin, guvernul ungar, ca în sensul transacțiunii, a cărei temelie e constituționalismul în ambele țări, să restabilească în Croația stările constituționale. Și în sfârșit, că are ministrul de gând să întreprindă pașii necesari pentru salvarea reputației și intereselor monarhice, respective că are de gând să aducă amănuntele chestiunii în fața parlamentului.

Reichsrathul s'a ocupat în ședința de eri cu proiectul de urgență al deputatului Kolovrat în chestia urcării contingentului de recruți al Landwehrului.

»Politische Verfolgungen in Ungarn«. În editura firmei C. W. Stern a apărut la Viena și la Lipsca o broșură politică voluminoasă cu titlul de mai sus. Autorul e neobositul *Scotus Viador*, care dezvoltă multă străduință în a face cunoscute lumii culte din străinătate referințele barbare create de sistemul asiatic al administrației din Ungaria. Reduce la conturele ei hibride »idee« de stat, sorgintea tuturor reielor din țară. Cu un aparat vast de argumente ireducibile tratează chestiunea de naționalități în toate fazele și sub toate raporturile ei în stat. Ziarul »*Norodnie Noviny*, și toată presa slovacă, precum și cea din străinătate aduce crâmpete din scrierea lui Scotus. Singur repitiile maghiare țipă și șueră, dar noi vedem tocmai din svârcolirile lor că iarăși s'a pus degetul pe bubă. Cartea l-s'a trimis și lui Björnson și ziarelor mari din străinătate.

Maghiarizarea numelor de comună în comitatul Arad. Legea numirilor de localitate în urma unui ordin al ministrului Andrássy a ajuns la îndeplinire și în comitatul Aradului. Pretorii au somat toate antlistile comunale, ca comunele cari n'au nume unguresc să fie provăzute neîntârziat cu un asfel de nume neaoș. Legea însă dispune, ca comunele s-o facă aceasta de bună voie și schimbarea se face numai la dorința majorității reprezentanței comunale. Fruntașii poporului să vadă deci de urgență a pune stavilele incuviințate de lege. După informațiunile primite, de altminteri, înregistrăm cu bucurie că un mare număr de comune s'a lăpădat de zdreanța unei numiri ungurești și a hotărât

Neumann M.

stabiliment de haine bărbătești, copii și fete.



furnisorul curții ces. reg. în Arad.

Mare asortiment în

haine gata de prima calitate.

Stabiliment deosebit pentru comande făcute după măsură.

menținerea numelui românesc de până aci. Cu toate acestea s'a găsit un număr considerabil de comune cari au hotărât în reprezentanța lor adoptarea unui nume maghiar, în celea mai multe cazuri octroat de volnicia pretorilor, doritori de a raporta în sus despre succese și »cuceriri«. La urma urmelor e rău că s'a făcut, unde putea să nu se facă, dar pentru poporul nostru o să fie și pe mai departe nouale numiri vorbe pocite, hodorogeii căci nici tăblițele dela capul satului și nici numirile din actele oficioase nu vor îngropa și înlocui frumoasele noastre numiri de sate, căci acestea sunt îngrădite cu scumpătate în cetățuia conservatismului nostru sănătos.

Până acum și-au schimbat numele următoarele comune. În cercul Halmagului: *Sirb* în Szerb, *Poienaz*: Halmágymező, *Lungșora*: Sangsár, *Târnovița*: Fazekasvára, *Tohești*: Czóhesd, *Ciuci*: Halmágyucsuc, *Lăzur*: Iriás, *Măgulicea*: Kismagló, *Poiana*: Hegymező, *Groși*: Halmágygoros. În cercul Târnovei: comunele *Drauți*: Doroszlófalva, *Agris*: Váregregy, *Tauți*: Feltót, *Sillingha*: Selénd, *Cated*: Kősvéd, *Duud*: Dudlesz. În cercul Boroșineului: *Gurba* în Gorba, *Voivodeni*: Körösfalva. În alte cercuri, comunele: *Mădrizești* în Madárág, *Honțisor*: Hancér, *Bontestii*: Bancafalva, — și altele în cari numărul populației românești e mai dispărent.

Comunele cu majoritate românească au denegat schimbarea de nume. Sunt iarăși comune cari n'au pus multă rezistență având deja numire maghiară

Școalele românești din comit. Treiscaune.

Vă făgăduisem mai de mult, dle redactor, să vă dau știri despre școalele românești din acest colț de românism, răsleț, risipit și bătut neconținut de valurile străinismului covârșitor ca număr, ca putere economică, politică și morală.

Iată ce vă pot raportă. Avem aici în Treiscaune, cum v'am mai scris, 16 școale confesionale ortodoxe românești cu 24 de posturi de învățători.

Dintre acestea, două școale cea din Belini și cea din Doboliul de jos ni-s'au pierdut. De oarece locuitorii români din acele comune (în Belini, conform călindarului arhi-

diecezan, avem 811, și în Doboli 644 de credincioși ortodoxi români) nu mai vorbesc românește, ci s'au maghiarizat în port și limbă (deși nu în sentimente) comitetul administrativ al comitatului nostru a hotărât că limba de predare a acestor școale va trebui să fie de aici încolo cea ungurească. Hotărârea aceasta atât de dureroasă nu e nici măcar ilegală, căci legea lui Apponyi dispune aceasta în mod hotărât la școalele ai căror elevi, în proporție de cel puțin 20% vorbesc numai ungurește.

Până acuma am avut în comunele aceste școale confesionale în cari, ce-i drept, pentru înțelegerea copiilor instrucția se făcea mare parte în limba ungurească, dar limba românească încă să predă și cu destul succes, căci copii începuseră să o deprindă iarăși și am fi avut nădejdea că peste câteva zeci de ani acești români înstrăinați s'ar fi întors la naționalitatea lor pierdută. Acum nădejdea aceasta ni-s'a sfărmat. Cu sufletul îndurerat trebuie să constatăm că aceste două ostrovuri de românism s'au desprins poate definitiv de trupul neamului nostru.

Mai îmbucurătoare sunt știrile venite din alte comune rămase românești. Mai întâiu avem școalele din Vama-Buzăului și din Poiana-Sărată. Comunele acestea au luat laudabilă hotărâre de-a susține din mijloacele lor școalele confesionale, urcând salariile învățătorilor la suma cerută de legea lui Apponyi.

La școala din Vama-Buzăului amintesc că părintele Gh. Negoescu, preotul local, a declarat că va contribui anual cu suma de o sută de coroane pentru susținerea școlii. Aici însă potrivnicii noștri caută acuma să ne facă nouă greutăți, ridicând obiecțiuni împotriva clădirii de școală deși ea este conformă legii.

În Poiana-Sărată sinodul parohial încă a hotărât că va susține școala. Hotărârea aceasta este cu atât mai laudabilă că școala având trei învățători va reclama pe viitor o cheltuială anuală de 5000 de cor. Și suma aceasta relativ foarte mare va fi plătită de

o parohie având abea vre-o 1400 de suflete dintre cari foarte mulți emigrați în România, Basarabia și până și în țara Crâmbului (Crimea) unde mocanii noștri să îndelelnicesc cu oieritul. În ședința sinodului, unde se auzeau și glasuri de nemulțămire, a învins însă dragostea pentru limba și legea noastră românească mai ales după cuvântările însuflețite de iubire de neam ale dlui Costache Damian, Costache Matei, comercianți și ale părintelui Ioan Oltean, oamenii au înțeles însemnătatea școlii naționale și au hotărât cu unanimitate susținerea ei cu orice preț. Părintele Olteanu a declarat că din parte-i va dăru în fiecare an câte cincizeci de coroane pentru școala românească din sat până la sfârșitul vieții sale.

Dintre celelalte comune, Brețcul, Mărtămușul, Hăghigul și Intorsura-Buzăului au hotărât susținerea școlii cerând însă dela consistorul din Sibiu un ajutor pentru scopul acesta.

Preoții noștri din Brețcu încă au dat dovadă de dragoste și simț de jertfă. Părintele protopop C. Dimian s'a obligat să dăruiească anual suma de o sută de coroane, iar părintele Gh. Hamzea suma de 25 cor. pentru școala românească.

Să fac deci în câteva cuvinte bilanțul. Din cele 16 școale cu 24 de învățători români, două cea din Vama-Buzăului cu doi și Poiana-Sărată cu trei învățători vor susține școale cu orice preț. Dimpotrivă alte două, cea din Belini și cea din Doboli, sunt pe cât să pare, pierdute. Alte patru școale din Brețcu cu doi, Mărtănuș, cu unul, Hăghig cu unul și Intorsura-Buzăului cu doi învățători, credem că încă vor fi scăpate cu ajutorul consistorului, care își va cunoaște, credem, datoria lui, aici mai mare decât ori unde și le va feri de soarta celei din Belini și din Doboli. În sfârșit mai amintesc că în alte două comune Arpătocul și Budila poate vor ajunge în situația de-a înființa câte-o școală românească, fiind până acuma lipsite de ea. În Arpătoc credem că ea să va deschide încă în toamna aceasta căci

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Românii din Bosnia,

De Teodor Filipescu.

În »Tribuna« 1907, Nr. 236 am comunicat niște date, despre românii din Bosnia și Herțegovina, după autori străini, cari în scrierile lor amintesc și elementul românesc din aceste țări. Acele date și datele jos amintite nu se află în cartea mea: *Coloniile române din Bosnia*, București 1906 ed. Academiei Române, de aceea le comunic pe această cale, pentru că datele acestea ne arată nu numai existența elementului român în Bosnia, ci și rolul civilizator al neamului nostru între slavi de sud și turci. Aceste date fără alte dovezi sunt în stare să combată aserțiunile savantului sârb și rectorului universității din Belgrad dr. I. Cvijic, care în mod tendențios a negat în opusul său »Naselja srpsk h zemalja«, întinderea elementului românesc în Bosnia și Herțegovina, și cari (aserțiuni) le am combătut în cartea sus amintită.

Scriitorul Slavoljub Bosnjak (un nume pseudonim, căci scriitorul acesta e franciscanul din Bosnia lukici) în cartea sa »Zemljopis i povjesnica Bosne«, Zagreb 1851 zice la p. 8: »În Bosnia se importează sare din Valahia și Moldova, din Bosnia se exportează în țările române: feru

și anume fer brut și prelucrat în: table, cuie, căldări, pirostrele, lopăți etc.

La p. 27 zice însă: »Cipulici un sat cu 60 case și cu un preot este o colonie a românilor de sud (de Tințari), în care numai câteva matroane știu încă vorbi românește. Bărbații sunt spoitori de tingiri (calaidje) cari umblă ca meseriași prin Bosnia. În Cipulici se văd ziduri, resturile unei cetăți vechi și se desgroapă și bani români«.

Un alt scriitor A. Lukic zice în cartea sa »Bosnien und die Herzegovina mit einem Orts-Lexikon« Praga 1878. Verlag A. Hyack p. 45: »Cipulici e un sat cu 300 locuitori de religie gr.-orient. Acești locuitori sunt descendenți românilor macedoneni (Tințarilor), ei sunt însă de tot slavizați. Lângă Cipulici se văd ruinele unui vechiu castel, în a cărei împrejurime se află multe antichități române, mai cu seamă bani«.

Scriitorul Ioh. v. Asbó'h zice în opusul său »Bosnien und die Herzegovina«, Viena 1888, Verlag A. Holder p. 22: »De altfel au pierit în teritoriul din Bosnia orașele și drumurile române, dar și autohtoni romanizați (cuțovlahi, tințari)«.

La pag. 170 și 171 descriind orașul Sarajevo zice despre români: »Cu toate că armele nu se mai poartă și prin aceasta și armura, arta și comerțul armelor a fost foarte păgubită, se mai află totuși în cearși (cartierul comercial) și în prăvăliile orientale a orașului arme de podoabă, handjare, pistoale, puști și măciuci (Strelkolben).

Mănerile și teaca sunt în cea mai mare parte din argint ciselat sau construite în filigran artificial, tășurile sunt foarte bune și țevile poartă cel puțin numele maestrului, de multeori sunt cu stihuri întregi și cu ornamente în scrierea arabă, cu argint sau aur încrustate.

Măestrii sunt aproape toți români-macedoneni așa numiți tințari, cari în comerț și în industria orientului european joacă în decumun o rolă mare, chiar și în monarhia austro-ungară sunt reprezentați prin familii bogate ca d. e. în Viena prin Dumba, în Ungaria prin Mocsonyi etc.

Românii macedoneni umblă ca arhitecți pribegi și mășari artificiali (Kunstschler) prin întreaga peninsula Balcanică, și p'afundurile artificiale în casele beilor sunt făcute de mâinile lor diligente«.

La pag. 221 vorbind despre orașul Focca zice: »Focca are o industrie artificială însemnată, care merită o îngrijire foarte diligentă. Industria obiectelor de filigran din argint aseamănă acelei, care a tulorit înainte cu câteva secole și în Ardeal. Handjarele din Focca sunt renumite în orientul întreg, cuțitele, a căror coadă e din os colorat și încrustată cu alamă, sünd adevărate obiecte de lux«.

Sarajevo, 23 Apr. st. v. 1908.

*) În catedrala sârbească din Sarajevo se află un sf. mormânt cu o cupolă, care e o adevărată artă a sculpturii de lemn, și care obiect a fost făcut de un român-macedonean, a cărui nume nu l'am putut afla. Și catedrala a fost clădită de arhitecți români-macedoneni. Not. trăd.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie de marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazin se află în **Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.**
Căcancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-ut. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzebeu, Dora și Băapatak.

fundatiunea marinimoasă a lui Dumitru Cioflec va înlezni mult înfăptuirea acestei vechi dorințe a bravilor români arpătăceni, cari până acuma erau nevoiți a-și trimite copiii la școalele de stat. Astfel vom răscumpăra măcar în parte pierderea celor două școale pierdute în comitat.

Cât pentru celelalte comune să nădăjduim că vom afla și de acolo lucruri bune. Unde preoțimea își face datoria, acolo am văzut întotdeauna că și poporul este gata să jertfească. Iar unde poporul nu se mișcă de sigur preoțimea e vinovată în rândul întâiu. Ce este cu Sita-Buzeului, cu Dobârlău I, cu Marcoșul și altele, unde avem comune cu o populație număroasă și limba românească nu s'a stins?

Consistorul credem că e dator să amintească preoților că dacă poporul îi susține faptul acesta le impune și datorii pe cari uitându-le sau neglijându-le să vor arăta nevrednici de prescura ce o mănincă.

Jubileul Majestății Sale Impăratului.

Serbările din Viena se desfășură din ce în ce mai mareș. Aproape toți domnitorii din lume și-au exprimat omagiile lor de adâncă venerație față de bătrânul nostru domnitor. Principii federațiunii germane a fost cu toții în capitala imperiului habsburgic în frunte cu puternicul și genialul împărat al Germaniei Wilhelm și împărăteasa Augusta Victoria. Părăsita frumoasa insulă Corfu și razele soarelui orientului aceasta împărăteasă și adus-a ramuri de palmieri ca să-i depună pe monumentul nenorocitelor împărătese Elisabeta, care voind să scape de sgomotul lumii deșarte și-a ridicat castelul Achilleon în insula Corfu, aproape de talazurile mării. Și în aceste momente de sărbătoare bătrânul domnitor străbate cu gândurile lungul șir alor 60 de ani, bogăți în evenimente epocale.

Și de sigur că inima i se va umplea de durere văzând prin câte vremuri zbuciumate a trecut încă din fragede tinerețe. Și a pierdut unicul său fiu pe Rudolf, iar la bătrânețe i-a fost hărăzit de scarte să primească lovitura cea mai zdrobitoare: uciderea prea buneii și nobilei împărătese Elisabeta, de o trănă anarhistă în orașul Geneva. Toate aceste momente îi vor trece prin minte iubitelui nostru domnitor, căci mai ales momentele dureroase se perândă prin inima omului, la astfel de ocazii, dar se va mângăia, știind, că așa e viața, că nu cruță nici capetele încoronate și că în lungul șir al acestor ani a lucrat din toată inima Sa părintească pentru binele și fericirea popoarelor Sale.

Ieri după amiază Impărăteasa Germaniei Augusta Victoria s'a dus în Volksgarten și a pus pe monumentul împărătesei Elisabeta o ramură de palmier adusă din parcul castelului Achilleon care castel mai înainte era al împărătesei Elisabeta.

Impăratul Francisc Iosif a plecat ieri, la 2 ore d. a. din Schönbrunn la Hofburg, unde a vizitat pe principii federațiunii germane și pe primarul orașului Hamburg Burchhardt.

Seara s'a dat un prânz de gală la Schönbrunn. Cu această ocaziune M. Sa a ținut următorul toast:

Vizita aliaților mei, a împăratului și a prinților germani mi-a umplut sufletul de bucurie. Prin aceea că A-ți venit aici cu ocaziunea jubileului meu de 60 de ani, A-ți dat sentimentelor o astfel de expresie, care mă face să vă fiu adânc mulțumitor și mi întărește convingerea, că strănsele legături dintre noi sunt adevărate necesități ale inimii noastre. Pătruns de această convingere permiteți mi, ca să ridic paharul pentru M. Sa și Altețele Voastre, precum și pentru prietenia și alianța noastră nestrămutată.

S'a ridicat apoi împăratul Wilhelm, răspunzând scurt și pătrunzător. Își exprimă iubirea și venerațiunea față de persoana M. Sale și zice că Germania întregă la parte intimă la această sărbătoare și se bucură, că Providența a hărăzit împăratului Austriei ca să ajungă astfel de momente

rari. Apoi împăratul Germaniei goleşte paharul în sănătatea bătrânului nostru domnitor.

Regele Victor Emanuel al Italiei a adresat următoarea telegramă Majestății Sale:

În acest an, în care Majestatea Voastră sărbătorii aniversarea jubileului de 60 de ani de glorioasă domnie, toți domnitorii și capii statelor se grăbesc a Vă aduce omagiilor alături cu salutul loial al popoarelor din monarchie. Pătruns de vechea și adevărata prietenie, față de Majestatea Voastră, cu cea mai mare bucurie salut această rară și măreață ocaziune și mă alătur la exprimarea cordialelor sentimente, pe cari azi împăratul Germaniei le va exprima personal Majestății Voastre. Victor Emanuel.

Majestatea Sa a răspuns telegramei în modul următor:

Atențiunea Majestății Voastre m'a atins nespuse de plăcut, căci mi-a sosit în același zi, în care Majestatea Sa împăratul Wilhelm, distinsul nostru aliat și amic, se află în apropierea mea din preună cu principii federațiunii germane. Vă trimt sentimentele mele de mulțumire isvorite din adâncul inimii mele și mă bucur văzând, că Majestatea Voastră ați dat un nou semn de strănsele legături ale alianței și de inima amicitie ce exista între noi. Francisc Iosif.

Dela sinodul eparhial aradan.

Ședința V.

— Mercuri după amiază. —

Prezidiul prezintă un act emanat dela dl Halic și soții din Lipova, în chestia afacerii protopopului A. Hamsea.

Se prezintă cererea privitoare la ajutorul de 200 cor. pentru școala din Pocioveliste, care e pusă sub acoperiș încă de astă toamnă.

Se intră în ordinea de zi și referență raportorul I. Giorgia, în numele comisiei școlare. Privitor la propunerea dlui dr. Nestor Oprean, făcută în ședința a doua, privitoare la darea ilegală ce se strânge în unele comune dela credincioșii noștri cari susțin deja școala confesională, după ce se arată că Ven. consistor a luat măsuri ea să se cerceteze chestia de către domnii protopopi pe baza rapoartelor făcute de aceștia, Ven. consistor a constatat că de fapt s'au întâmplat cazuri de acestea. Credincioșii bisericii noastre, cari plăteac adică mai mult de 5 proc. se obligă și la alte contribuțiuni, iar consistorul a luat dispozițiile ca să fie scutiți de aceste sarcini. S'a constatat și aceea că administrația țării nu voiește să știe de aceasta — afară de puține excepțiuni — deci sinodul e silit să facă pașii necesari chiar și la guvern pentru ca legea să se aplice în întreaga diecesă.

Se propune luarea la cunoștință a pașilor întreprinși de consistor și să se avizeze ambele consistoare să continue cu apărarea acestor comune, intervenind la comisiile administrative.

Dl N. Opreanu arată, că legea nu se aplică și credincioșii bisericii noastre din comuna Igrish de pildă (și alte comune) au fost siliți să înființeze o școală comună pe banii lor proprii. O comună din Cianad s'a înglodat în datorii cu 30 mii cor. pentru o școală catolică.

Dl V. Goldiș se ridică și zice că chestia e veche de zeci de ani. Consistorul a început încă din 1906 să se ocupe cu ceea ce a propus acum dl Opreanu. În fiecare comună s'a trimis protopopul, ca să cerceteze cauza și sunt studii întregi des-

pre aceasta la consistor. Inșă sunt unele locuri unde încă nu s'au putut face cercetări amănunțite ca de ex. în Beba veche și Săn-Miclăușul mare, în Becicherec și prin comitatul Timiș. Când vor sosi toate rapoartele, atunci se vor desbata și la comitat și la Pesta. Deci să nu se zică: »se îndrumă consistorul.«

Dl R. Ciorogariu... Se încredințează și consistorul din Oradea-mare în direcțiunea aceasta!

Dl Zigre: Sunt de părerea ca însuși Ven. consistor să intervină pe lângă comune și așa se va ajunge la rezultat.

A doua chestie în discuție e propunerea părintelui vicar V. Mangra despre monografia institutului teologic și pedagogic din Arad ca să se denumească o comisiune pentru adunarea materialului și să se voteze ajutorul de 1000 cor. iar monografia să fie gata la 1912.

Această propunere a fost înțeleasă greșit din partea unor dni deputați de aceea păr. Mangra se scoală și dă următoarele deslușiri:

E de mare interes să desgropăm trecutul nostru de care, durere! așa de puțin ne-am ocupat și care trecut să ne servească de bază culturii noastre naționale. Lipsa de interes pentru trecutul nostru ne-a creat situația în care ne aflăm astăzi. Am crezut că e de sfânta noastră datorință ca să scriem frumosul trecut al acestor școli, cari sunt cele mai vechi ale românilor de sub coroana sfântului Stefan, după cele dela Blaj. Iar cât despre celelalte școli din diecesă, acelea să sevească, ca o introducere pentru monografia acestora și să se facă o reprivire amănunțită asupra învățământului peste tot. Școlile de aici au fost nu numai ale Aradului ci și ale Orăzii-mari și teologia să o cuprindem în această monografie.

Rog să rămânem numai la institutul teologic-pedagogic din Arad. Monografiile școlilor din eparhie să se facă după aceea.

E. Ungureanu: Trebuie, ca dl vicar să spună apriat în propunerea d-sale, că anume ce fel de școli. Eu din parte-mi, cred că e de mare însemnătate, ca să se facă monografia tuturor școlilor populare dintre cari multe sunt de pe timpul Mariei Tereziei, și cari în anul 1860 au devenit școli confesionale. Trebuie să avem monografia acestor școli.

P. S. I. Papp: Monografia școlilor populare numai incidental să se facă mai târziu. Pentru că odată nu se poate face.

Russu-Șireanu. Propune: Veneratul Consistor ascultând părerea comisiei ce se institue pentru monografia școlii pedagogic-teologice din Arad, să ia măsuri și pentru strângerea materialului necesar scrierii monografiilor școlilor confesionale.

A. Cioban: propune, ca să se facă monografia institutului pedagogic în legătură cu monografia tuturor școlilor populare.

P. Rotariu: Nu este consult, ca să trecem dela o chestie la alta. Propunerea referitor la monografia școlilor populare a fost foarte pripită. Băgăm secura într'un trunchiu de unde nu o putem scoate. Avem atâtea sute de școale și nu ne întrebăm mai întâi, că avem oare un istoric, care să producă adevărata monografie, adevărata istorie a școlilor? Deci recomand ca să trecem la ordinea zilei.

N. Oncu: Ideia de a face istoricul școlilor noastre e foarte frumoasă. Noi ro-

mâinii ne interesăm foarte puțin de trecutul nostru. Suntem în Arad și nu cunoaștem nici trecutul școalelor de aici. De aceea sunt pe lângă propunerea de a se face monografia tuturor școalelor românești din eparhie.

V. Mangra își devoaltă mai departe ceea ce a susținut dela început.

V. Goldiș sprijinește propunerea d-nului Rotariu și zice, că nu este la loc, ca să se adune astfel de lucruri cari nu se pot rezolva.

Russu-Șireanu își susține propunerea, arătând că numai așa se poate gândi cineva la monografia școalelor confesionale, dacă întâi se va strânge materialul pe care să-l studieze și aranjeze o comisie compusă din bărbați pricepători.

Pus la vot, se primește contrapropunerea dlui Rotariu, pe care a susținut-o și deputatul V. Goldiș.

Urmează

raportul comisiunii bisericești.

Raportor este dr. Nestor Oprean, care face o referată lungă și amănunțită. Se naște o discuție mai lungă la punctul 5, anume la mutarea sediului protopopesc dela Banat-Comloș la St.-Miclăușul-mare. Ia parte la discuție Pavel Rotariu, care propune, ca parohienii din St.-Miclăușul-mare printr'o rugare adresată ven. Consistor să arate toate gravaminele, cari îi îndeamnă a nu accepta aceasta schimbare a sediului protopopesc.

Punându-se chestia la vot, se primește raportul comisiunii neschimbat.

La punctul 6. anume recunoașterea jurisdicțiunii episcopiei aradane asupra comunei bisericești Hódmező Vásárhely dl dr. Nestor Oprean, în calitate de raportor al comisiunii roagă pe P. S. Sa dl Episcop să intervină personal la guvern în cauza aceasta și să aștearnă de urgență actele la ministrul de culte și instrucție publică, deoarece-ce știm că și așa foarte târziu va rezolva cauza aceasta.

Se iau la cunoștință pașii întreprinși de ven. Consistor.

Urmează punctul 7. Reactivarea parohiei a doua din comuna Curtacher.

Se ia la cunoștință.

După aceasta dl Em. Ungurian roagă sinodul se binevoiască, ca după închiderea ședinței sinodale de azi să se țină ședința privată în care el va propune înființarea unui fond școlar pentru susținerea școalelor române confesionale.

Nu se primește.

După stabilirea ordinei de zi a ședinței viitoare ședința se ridică la orele 6-45.

Ședința VIII.

— Vineri înainte de amiază. —

Deschizând P. S. Sa Episcopul ședința și verificându-se procesul verbal, protopopul Al. Munteanu face următoarea interpelare :

În ședința a II-a dela 21 Aprilie (4 Maiu) 1908, deputatul dr. George Popa, cu ocazia interpelațiilor înainte în introducerea vorbirii a făcut amintire, că cunoaște protopop din dieceza noastră, care încassează 4 fileri ca taxă dela băieții de școală pentru mărturisire.

Având în vedere, că acuza aceasta este în genere adresată protopopilor; având în vedere, că prin aceasta — să știrbește vaza

organelor de Incredere ale Ven. Consistoriu din dieceza Aradului; având în vedere, că răspândirea acestor fel de băneli și acuze pe cale publicistică ne prezintă pe noi protopopii înaintea poporului ce conducem, ca pe niște usurpători ai moralei și credinței bisericești, — am onoare a adresa P. S. Voastre următoarea interpelare:

Are P. S. Sa cunoștință că ar fi un protopop în diecesă care fi luat asemenea taxă pentru mărturisire.

Dacă da, ce măsuri ați crede necesare a se lua ca să se curme astfel de abuzuri, cari sunt calificate a ne prezenta înaintea lumii ca dușmani;

Are P. S. Ta cunoștință că ar fi un protopop în dieceza care să ceară asemenea taxă pentru mărturisire, dacă da ce măsuri ați luat pentru lecuirea acestui rău?

P. S. Sa Episcopul răspunde îndată, că n'are cunoștință despre vre-un protopop care să perceapă astfel de taxă, și interpelatorul dr. G. Popa nici n'a numit pe vre-unul.

Interpelantul ia la cunoștință răspunsul.

Întreaga ședință se petrece apoi cu discuțiunea asupra regulamentului internatului din Beiuș, luând parte la discuție N. Zigre, dr. A. Lazar, dr. G. Cosma, Andrei Horvat, dr. Oprean, V. Mangra, R. Ciorogariu, P. Truța, Russu Șirianu, V. Goldiș, dr. A. Cioban și P. Rotariu.

Din România.

Onomastica M. Sale Reginei. Cu ocazia zilei onomastice a M. S. Reginei, s'a oficiat alaltăieri la orele 10 jum., dimineață la Mitropolie un Te-Deum. Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul Primate, asistat de numeroși clerici.

Au asistat la Te-Deum d-nii miniștri, casa civilă și militară a M. S. Regelui și A. S. R. Principelui Moștenitor; d-nii primar al Capitalei și prefectii de poliție și Ilfov, precum și toate autoritățile superioare civile și militare.

O companie din batalionul 2 de vânători, cu drapel și muzică, a dat onorurile.

În zorii zilei s'au tras din Curtea Arsenalului armatei 21 lovituri de tun.

Registrele dela Palat au fost deschise toată ziua și semnate de un mare număr de persoane.

Orașul a fost pavozat cu drapelul național. Deasemenea s'a oficiat câte un Te-Deum în toate bisericile catedrale din țară, în prezența autorităților civile și militare.

Din străinătate.

Ministrul de externe rus Isvolski în Berlin. »Voss. Zeitg.« anunță din St. Peterburg călătoria apropiată a ministrului de externe rus Isvolski la Berlin, unde va conferă cu guvernul german în chestia reformelor balcanice.

Asasinarea generalului rus Bykevski. În Vilna (Rusia) au omorât alaltăieri noaptea pe Vladimir Bykevski, general în pensie, iar pe soția lui au rănit-o mortal. Poliția care în dimineața zilei următoare a mers la fața locului l'a aflat pe general cu capul crepat în două, soția lui zăcea pe pământ într'un lac de sânge. Soția generalului venindu-și în fire a povestit cum au intrat noaptea la ei trei soldați și au preluat dela general banii ce l'a primit din vânzarea unei case. Deoarece însă soldații nu au allat mai mult ca 100 ruble (260 coroane) au omorât pe general, pe ea însă au rănit-o mortal. Pe trei soldați cari numai dimineața au mers la casarmă, sentinela l'a deținut. Luați de scurt au negat, dar în sfârșit lovindu-i cu cnuta au început să spună unde au fost și cum au comis omorul. Unul dintre ei este soțul bucătăresei generalului, celalalt amantul camerierei.

Șase executări. Ieri s'au executat în Lodz (Polonia rusească) patru lucrători, cari au omorât o femeie, și doi hoși cari au furat dela oficiul de dare din Vilna.

Amnestie în Portugalia. În consiliul de miniștri din Lisabona ținut sub prezidența regelui Emanuel s'a înalțat un proiect de amnestie pentru condamnații politici, cu excepțiunea celor cari au luat parte la omorirea regelui Dom Carlos și moștenitorului de tron. Decretul a și apărut în foaia oficială.

Luptă cu o bandă albaneză. Ziarul italian: »Il Piccolo« i se telegrafiază din Argirocstro următoarele: Sunt două săptămâni de când a fost aici o bandă albaneză sub conducerea lui Cerchiz Topull, care a omorât pe comandantul jandarmeriei, pentru că acesta ură de moarte pe albanezi. Comitetul revoluționar albanez l'a făcut de multeori atent pe comandant să nu trateze cu albanezi așa de brutal. Acesta însă n'a voit să știe nimic despre aceasta. Atunci l'au trimis sentința de moarte, pe care au și îndeplinit-o acum. La patru zile după omor, au plecat din Janina sub conducerea lui Alibașa 100 de soldați și 50 jandarmi ca să pedepsească pe vinovați. Trădătorul Vehip fiind plătit cu bani de Alibașa a descoperit locul de refugiu al bandei, care era pe muntele Matculo-i. Armata a voit să impresoare muntele, dar albanezii cu toate că erau mai puțini la număr au respins atacul trupelor, care a lăsat cinci morți și patru răniți pe câmpul de luptă. Între cei căzuți sunt trei ofițeri și trădătorul Vehip. Din bandă numai unul a fost rănit mai greu. Acesta a rugat tovarășii să-l taie capul nevoind să fie recunoscut de nimeni.

Excursiunea tinerilor dela institutul ped.-teologic din Arad.

Onoratul corp profesoral având în vedere înmulțirea și temeinicia cunoștințelor noastre în anul acesta a plănuit o excursiune mai mare, decât toate câte s'au făcut dela înființarea acestui institut. Excursiunea s'a făcut în părțile sudice ale țării.

Luni dimineața 4 Malu st. n. un grup de 50 elevi sub conducerea domnului profesor N. Mihailin, însoțit de profesorii Costa și Micula am plecat la 6¼ cu trenul către Timișoara, unde am ajuns la orele 7¾. Aici am fost întâmpinați de dl inv. Nicolau Nicorescu și de dl Belay József senator crășenesc. Apoi în corpore am plecat la hotelul »Metropol«, unde am depus bagajul.

De aici că auziți de dnul inv. N. Nicorescu cercetăm fabrica de pălării, unde am văzut prin câte transformări trece materia brută până ce se poate folosi.

De aici trecând Bega pe podul Hunyady am ajuns înaintea casei unde a fost executat G. Dózsa. Trecând pe lângă reședința episcopului sârbesc am ajuns la biserică, unde Ladislau V. a jurat că nu și va răzbuna pentru omorarea lui Czillei. Am vizitat Muzeul de anticități cu o galerie de tablouri vechi. Între altele am văzut părți din sicrie de mumi împistrite cu inscripții hieroglifice. Am văzut lada de fier în care a îngropat Kossuth coroana țării.

De aici făcând un încunjur pe margina unui parc ajungem la cea mai bine aranjată școală superioară de fete din țară. Edificiul cu împrejurimile lui din punct de vedere arhitectonic este un cap de operă. Aci ne-a întâmpinat cu multă afabilitate dna directoare. Am cercetat toate salele de învățământ și iatreg internatul rămânând încântați de ordinea, curățenia și armonia ce dominează în acest institut.

De aici am cercetat gimnaziul și preparandia de stat fiind primiți și conduși pretutindenea cu multă bunăvoință. Aceasta a fost înainte de prânz.

Am luat prânzul, oferit din partea orașului la hotelul »Fekete medve« din Fabric. Aci dl senator, în numele orașului Timișoara și în numele II. Sale dlui primar dr. Telbisz Károly, ne spune că acest oraș totdeauna a primit și va primi cu cea mai mare plăcere astfel de excursiuni, cari sunt menite a ridica nivelul cultural al tinerimii din această țară. Dl profesor Costa prin o cuvântare bine simțită — în numele direcțiunii

mulțumește pentru primirea ce ni se face. Dl profesor Mihulin mulțumește dlui învățător Nicoreescu pentru dragostea cu care ne conduce prin acest oraș istoric și-l roagă să talmăcească mulțumita și recunoștința tineretului față de dl protopop dr. Traian Puticiu pentru toate câte le-a făcut pentru reușita excursiunii.

După amiază am vizitat biserica milenară. Aceasta biserică, zidită în stilul renaissance, este în frumusețe a două biserici din țară. Am cercetat apoi stabilimentul electric, care prevede întreg orașul cu lumină și forță electrică. Aici domnul prof. Micula ne explică admirabila tehnică a acestui stabiliment, care lucrează cu o putere de 3000 cai.

De aici străbătând o parte mare a orașului am cercetat fabrica de ghete »Turuk«. Am admirat aici aranjarea tehnică a acestei fabrici în care zilnic se pregătesc 2500 perechi de ghete și se expediază în fiecare zi 300—1300 pachete în greutate de 5400—23000 kg.

În drum spre fabrica de textile am vizitat turătoria de clopote: »Novotny Antal«. Ajunși în fabrica de textile ne-a pus în urmărie deservirăta lucrătorilor. Mașinările din această fabrică toate sunt importate din Anglia.

Fiind deja 6 ore — când conțenește munca în fabrică — obosești dar încântați de cele văzute ne-am refugiat la hotelul »Metropol«, unde orașul a dispus încuviințarea noastră. Aici ni s'a servit o cină splendidă. La aceasta cină am avut în mijlocul nostru pe dnul senator și pe Prea O. D. Dr. Traian Puticiu, care-și exprimă adâncă părere de rău, că reclamat fiind de agendele oficiului său n'a putut fi întregă ziua între noi.

Ne spune, că buna primire ce ni s'a făcut în orașul Timișoara avem s'o atribuim ll. Sale dlui Dr. C. Telbis primarul orașului. În mijlocul nostru a petrecut și dl A. Mihăișu catechet. După ridicarea mesei, ne-am retras spre odihnă în camerele destinate.

În ziua următoare după dejun, adânc impresionat de cele, ce am văzut și de primirea caldă, ce ni s'a făcut, am luat drumul spre Baziaș. De aci încolo însă am călătorit numai în societatea dlor prof. Mihulin și Micula.

În sborul trenului dnul profesor Mihulin ne-a atras atențiunea asupra șanțurilor române dela Sig. asupra »Culei« de pe dealul Vârșetului, zidită de Maria Terezia și asupra pustel năsipose dela Delibiat.

Apropiindu-ne de Baziaș — când priveam pe fereastra din stânga trenului, contemplând coinele plantate din abundență cu vii, — se aud strigăte de veselie și urări că se ivește Dunărea.

În acest moment toți ne îngrămădim la ferestrele din dreapta și Dunărea ne apare în întreaga ei splendoare, purtând pe spatele sale vaporul ce avea să ne ducă până la Orșova.

După o cale de 4 ore ajungem la gara și portul Baziaș. Aci după o scurtă pauză ne-am imbarcat pe vaporul: »Regina Elisabeta« cel mai mare vapor al navigațiunii dunărene.

Cei mai mulți dintre noi nu mai călătoriseră pe vapor și de aceea a fost foarte nimerită ideea de a face excursiune în acest colț de țară, unde pe lângă călătoria cu vaporul ni se desfășură și cel mai minunat și pitoresc colț de natură al țării noastre. (Va urma).

NOUȚĂȚI.

ARAD, 9 Maiu n. 1908.

— Avanzări și transferări în armată. Cu prima a lunii curente fură înaintați în armata comună între alții și următorii români: Nicolau Logoșan de major în reg. 36 de art. campestră, Eugeniu Pap, capitan auditor de I cl. de major auditor ca șef al judecătoriei de garnizoană în Comarom, Aurel Păcurar, în reg. 82 de inf de capitan de I clasă, Alexandru Hanzu, capitan de II cl. lângă inspect. de art. de câmp. I cl., Aureliu Anca, medic de stat ca medic șef al diviziunii de inf. 35 din Cluj, Nicolau Fizeșan, curat. de cl. I de protopop castrens gr.-or. în Brașov, Corneliu Bărdosy, capitan auditor de cl. II de capitan auditor de cl. I șeful judecătoriei de garnizoană în Brașov, Ioan Moldovan, medic sup. de medic de reg. de cl. II, Iosif Serafin, curat. de cl. II, de curat. mil. de cl. I în Trebinje.

De căpitani de cl. II la infanterie și vânători fură înaintați locotenentii: Carol Indra, în regim. 40, Iosif Tedescu, în batalionul 21 de vânători, Miron Sârbu în reg. 33 de inf.

De locotenenți sublocotenenți: Iuliu P'eban, docente în școala sup. reală, Sabin Florea, reg. 62 de inf., Alexandru Micu 64, Victor Domșa 61, Savu lancea 5, Antoniu Burda la batalionul 8 de pioneri, Iuliu Vuia, la reg. 52 de inf., Iosif Petrovan 66, Stefan Popescu 71 și Virgiliu Volna 2, Nicolau Zernovean, în reg. 31 de art. campestră, Emanuel Florea, de locotenent contabil în reg. 64 de inf., Ioan Logoșan, la intendatura corpului 2.

De sublocotenent în rezervă la artilerie Simion Piso, aspirant la auditoratul din Sibiu.

De accesist la artilerie Ioan Baltean, la depoul din Mostar.

Transferați fură: Silviu de Harbay v. colonel de reg. 68 din Solnoc la reg. 33 de inf. în Arad, Iuliu Montani, locot. dela reg. 4 la 85, Spiridon Bota, dela batalionul 9 de pioneri la batalionul 3, Gustav Humiș, sub loc. în reg. 43 la 82 de inf. Spiridon Moian, locot. contabil dela reg. 46 la 25 de inf., George Funduc, oficial de cl. I de compt. dela intendatură a div. de trupă 36 la intendatură a corpului 13, și Aug. Pop, oficial la depoul de art. din Bergstadt la Graz, ca șef de depou în S. Veit.

La honvezi fură înaintați: Anchiđimet Șioldea, de major în Cluj, Felix Pop, de căpitan, de cl. I, în Szék și Silviu Bodea de căp. de cl. II în Oradea Mare.

— Încă unul. Ieri s'a desbătut la curtea cu jurați din Budapesta procesul intentat de procuratura din Budapesta ziarului slovac »Narodnie Noviny« din Turócz Szt. Márton pentru un articol apărut nu de mult. Articolul incriminat e »Nedreptăți comise de frică«. Autorul e Iosif Cipar, mășar în Tur. Szt. Márton. În acest articol Cipar acuză naționalitatea maghiară zicând; precum popoarele Indiei biciuiesc cu trei feluri de bici pe D-zeul lor, așa acesta chinuiește și voește să ducă la sapă de lemn pe celelalte naționalități nemaghiare prin procese de presă, prigoni, sequestrarea averilor etc. Apărător a fost dr. Milan Ivatka deputat naționalist, care după o vorbire argumentată și zdrobitoare a cerut achitarea acuzatului. Jurații însă l-au declarat vinovat pentru »agitație prin ziar«. Pe baza acestui verdict judecătoria l-a osândit pe Iosif Cipar la *patru luni temniță de stat și 400 cor. amendă.*

— O rectificare. În interesul adevărului, rectificăm un raport sinodal în sens că d-nii dr. A Grozda și T. Mărgineanțu n'au obiecționat purtarea dlui N. Roxin în ce privește convocarea lor la comisia de control, deoarece nu dl Roxin poartă vina pentru că s'au făcut târziu ori în grabă convocările.

— Ai lui să fie. Trandafir Mureșan originar din Boros-İneu, Irma Muntean din Hunedoara, Titu Negruțiu din Debrețin, Mihail Prunișta din Sob, Arseniu Mucușia din Șilinghia, Atanasie Trăilă din Arad, Iosif Cornila din Medias, Mihail Dehelean din Arad și Petru Trușla din Bucerdea-Vinoasă și-au maghiarizat numele: 1. în »Mezei«, 2. în »Leukei«, 3. în »Szabó«, 4. în »Szilvási«, 5. în »Magyar«, 6. în »Tátrai«, 7. în »Biró«, 8. în »Darvas« și 9. în »Hanyadi«.

Ită și lovărășia vrednică de ei. Goldstein — Gerő, Steiner — Szjő, Rozenzwalg — Romhányi etc.

Cu vre-o câte-va uscături mai puțin!

— Examen de profesoară. Zilele acestea a trecut cu distincție examenul de profesoară la facultatea de filosofie din Cluj, d-șoara *Eleonora Leményi*, fiica dlui avocat dr. L. Leméayl din Sibiu. D-șoara Leményi e cea dintâi româncă titrată a facultății de filosofie.

— Cele două reprezentații — scrie »Țara Noastră« — date în zilele de 3 și 4 Maiu, la Sibiu, de către Zacharie Bărsan, au avut un succes neașteptat.

În ambele seri, sala festivă a »Asociațiunii« a fost înțesată de lume; spectacolele aranjate cu multă dibăcle, au distrat minunat publicul sibilan.

În seara întâia, s'a jucat »Scrijejul« — emoționata dramă a lui Girardin și comedia »Cănele și pisica« iar în a doua »Drepturile sufie-

tului« de Giacosa și »Dela nord la sud. La amândouă reprezentațiile, a dat concursul său dl Calmuschi, un talentat elev al conservatorului din București, recitând anecdote și monologuri, cari au înveselit peste măsură pe asistenți.

Nu vom insista asupra talentului d-lui Bărsan pe care publicul nostru îl cunoaște și îl apreciază îndeajuns; e însă locul, să ne oprim asupra jocului d-nei Olimpia Bărsan, tot atât de încântătoare în dramă ca și în comedie; d-na Bărsan e o artistă desăvârșită.

D sa pare că a ținut să arate cât îi e de ușor să treacă dela un rol la altul, dela tristețea unei femei al cărei suflet e chinuit, până la sburdălnicia tinerescă a unei fete abla eșite din pension — și a reușit de minune. Nimic afectat deși a pus atâta căldură în interpretarea rolurilor, nimic fals deși ceace și-a ales d-sa, s'ar fi pretat la lipsă de natural, din partea unei artiste obișnuite.

Impresia lăsată de d-na Bărsan a fost excelentă.

— Expoziția de industrie casnică, aranjată din partea reuniunii femeilor române din Sibiu în localul școlii industriale din strada Schewis numărul 15, e admirată de toți vizitatorii, români și străini. Într'adevăr, lucrările expuse sunt lucrări de adevărată artă națională. Atragem atențiunea publicului asupra faptului, că expoziția rămâne deschisă numai până la 17 Maiu n. c. și poate fi vizitată în fiecare zi dela orele 9 până la 12 și dela 3 până la 5. Taxa de intrare e 40 fileri cade în favorul școlii industriale. Ziarul german din Sibiu scrie despre expoziția aceasta în mod foarte elogios, laudând priceperea și sârguința conducătorilor școlii române de industrie casnică, și profetind un viitor frumos industriei române casnice, ale cărei frumuseți vor trebui să fie trecute în stofele de haine și de mobile, reclamate fiind de bunul gust al model din lumea mare.

— Rectificare. În articolul *Organizarea economică* Nr. 89 s'au strecurat greșeli de tipar și anume: Al 5 p. 6 în loc de: în districte unde rodesc pomi ll, să se citească »... rodesc pomi, și va învăța pomăritul«. Șirul 10 de jos: în loc de și de treabă un timp în țări orientale, să se citească: »... în țări occidentale«. Șirul 6 de jos în loc de date prescise, să se citească: *date precise*. Coloana 2., rândul 4 în loc de 50 membri și comisuni, să se citească... și comisari. La propunerea 2. în loc de: Să cerem să se citească: să creăm (fondăm). La propun 5 în loc de: pentru giuvaere, să se citească: *pentru jirare*. Șirul 10 de jos, în loc de: economic în care între 20—30 persoane să se citească: a între 20—30 persoane din toate părțile Ungariei. Acest comitet central ar fi...

— Sălbăticiile principelui Gheorghe al Serbiei. Ziarul englez »Daily Mail« comunică următoarea știre despre purtarea scandalosă a principelui Gheorghe a omorât un gardist, pentru că acesta nu a îndeplinit la moment porunca lui. Altă versiune ar fi că principele ar fi folosit un soldat drept mască de exercițiu cu pușca, și așa l-ar fi omorât.

— Despre Leon Tolstoi. Profesorul universitar rus Bulgarow, care nu de mult a cercetat pe Tolstoi la Iasnala-Poljana, a povestit într'un cerc de camarazi următoarele:

Tolstoi o singură dată s'a plâns, zicând: »Sunt foarte ostent și am foarte mult de lucru«.

De dimineața până seara se ocupă cu prelucrarea opului »Cartea de cetire« căruia îi atribuie mare însemnătate, de oarece în ea se reoglindează întreg sistemul lui de a privi lumea.

— »De multe ori chiar de zece ori îmi prelucrez vre-o lucrare — a zis Tolstoi — de oarece conform părerii mele, scriitorii față de opurile lor trebuie să fie critici foarte severi. Aceasta mi-e ultima lucrare.

— Despre opul »Tata lui Sergius« a zis Tolstoi că sunt deja șase ani de când l-a scris și de atunci nu s'a mai ocupat cu el.

Îl neliniștește mult procesul intentat redactorului Moloskim, pentru răspândirea broșurelor volante. »Despre Tolstoi«. Astfel de procese în ultimii ani au fost foarte dese. Cu serbarea onomastică sale de 80 de ani nu-și bate capul.

— »Sărbătoriți-mă, dar pe mine lăsați-mă în pace«.

— O expediție la Polul Sudic. Intâia expediție a lui Charcot la Polul Sudic a dat rezultate surprinzătoare pentru știință, în deosebi pentru biologie. De la noua expediție ce va porni la 15 Iunie c., Charcot așteaptă rezolvarea definitivă a diferitelor chestiuni. În privința aceasta dânsul și-a spus deja părerea în numărul din urmă al revistei »Monde Moderne«. La Polul Sudic, cercetările n'au înaintat așa de mult ca la cel nordic, de oare ce masele de gheață ale Polului sudic se găsesc încă la o latitudine ce corespunde cu aceea la care se află Dunkerque și chiar Neapolul pe emisfera nordică; nu e mirare dacă pe acest teritoriu uriaș necunoscut se pot da de o mulțime de rezultate noi științifice, pe când la Polul nordic nu e vorba decât de atingerea unui punct nou.

Charcot afirmă că, din punct de vedere zoologic, o expediție la Polul sudic ar avea un interes tot așa de mare ca și una la lună. Planurile cercetărilor sunt stabilite definitiv.

Charcot vrea să pătrundă în sectorul situat între gradele 60 și 140 de longitudine, spre a face cercetări asupra țării Alexandru I și de acolo să se îndrepte spre răsărit spre a explora ținutul cu totul necunoscut. Firește vor fi folosite învățămintele trase din intâia expediție la Polul sudic.

Vasul de care se va folosi expediția e o corabie cu trei catarge și cu mașini auxiliare; poartă numele mult promițător »Pourquoi-Pas«. E astfel construit acest vas în cât va putea rezista cu succes presiunii celei mai puternice a maseilor de gheață și, cu toate că e mic (41 m. lungime) poate să ia provizii pentru două iernări. Micimea vasului prezintă avantajul că acesta poate intra în golfuri mici, apărate.

Bine înțeles că vasul e înzestrat cu toate aparatele științei moderne. Printre aparatele luate de el sunt interesante îndeosebi câteva sănii norvegiene, așa zise sănii Sverdrup, apoi sănii automobil, pe cari le-a probat Charcot însuși, dovădind că sunt foarte folositoare. Echipajul vasului polar se va compune din 22 de oameni. »Statul major« e compus din trei ofițeri de marină, un geolog, doi zoologi și un inginer, pe lângă Charcot.

Unii dintre aceștia precum și oamenii echipajului au luat parte la prima expediție sud-polară.

La 15 Iulie, prin vreme când e primăvară pe emisfera sudică, se vor aduna foșile în Mont-Bransfield și pe insula Seymour; apoi vasul va pleca spre insula Boot-Wandel, unde a iernat intâia expediție. De aci, exploratorii se vor duce și vor vizita teritoriul Loubet, spre a stabili acolo dacă e o legătură între teritoriul Alexandru I și teritoriul Eduard VII. După calculele făcute, expediția va trebui apoi să lerneze și din tabăra de iarnă va căuta să înainteze cu săniile cât mai departe posibil spre Pol.

În vara viitoare, cercetările se vor face în partea dinspre răsărit a țării de iarnă. În caz când în doi ani nu se vor isprăvi cercetările, se va stabili a doua tabără de iarnă. În acest scop sunt luate toate măsurile.

— Feciorul lui Garibaldi osândit. Judecătoria cercuală din Tempia (Sardinia) a osândit pe Ricciotti Garibaldi la trei luni închisoare, pentru niște lucruri neomenoase comise la mormântul tatălui său și pentru vătămarea unui ofițer de jandarmi. Aceasta sentință este urmarea certel dintre fiii lui Garibaldi și mașterii lor, pentru mormântul din Caprera. Guvernul ca să pună capăt certel dintre frați și mașteră, printr'un proiect de lege, a declarat mormântul eroului Garibaldi de proprietate națională.

— Discuțiile asupra lui Omer continuă și astăzi. A existat sau nu cântărețul orb, care a compus Iliada?

Existența lui Omer, pusă încă la îndoială deși s'au scris atâtea volume asupra lui, va fi contestată de sigur, de mulți și de aci înainte: doar nu e asta soarta oamenilor mari?

Câțiva poeți francezi, vrând să ridice un moment celui mai vechiu măestru, presa a început din nou să se întrebe dacă autorul Iliadel nu e un nume legendar?

Se naște întrebarea: dacă Omer n'a existat cum de i se cunoaște povestea vieții și cum știm noi că a fost orb?

Cel mai inteligent răspuns în această privință a fost dat de un umorist francez, acum trei sfer-

turi de veac. Fără să pomenească ceva despre Omer, el a scris, într'o vreme când se discută cu mai multă aprindere, existența marelui eed, o broșură despre Napoleon I.

Cu aceleași argumente ale celorce neagă pe Omer, el a dovedit că Napoleon I e un personaj din basme, că războaiele lui sunt legende!...

— Regină în apostolia socialismului. Fosta regină a Calabriei, care a părăsit Neapole când a fost ocupat de armata lui Garibaldi, se află actualmente la Paris, unde propovăduiește socialismul cel mai larg.

Regina conduce o prăvălie de broderii și cusătorie și așază ea însăși obiectele în vitrinele prăvăliei.

— Ultimul accent în chestia Hill. Din New York ne vine știrea că în urma propunerii ministerului de externe, parlamentul american a votat o însemnată sporire a lefurilor ambasadorilor. Această sporire a fost necesită de incidentul survenit între Tower și Hill, când Hill a fost acuzat de modestele lui resurse financiare. De asemenea, parlamentul a votat cumpărarea de localuri proprii pentru ambasadele americane din Paris, Roma, Berlin și St. Petersburg.

— Nenorocire pe calea ferată în India. În apropierea orașului Ghasiabad (India) s'au ciocnit două trenuri personale și dela focul locomotivelor au luat foc. Sunt 250 de morți și 380 răniți.

— Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnevalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Ultime informațiuni.

— Ședința dela 9 Maiu a Camerei. —

— Prin telefon. —

Prezidează Rakovszky.

Sziklay Otto anunță un proiect referitor la construirea unui tren electric între Pojun și Viena. Motivarea va face o nouă mai în 23 Maiu.

Se trece la ordinea zilei. Discuția bugetară.

Vorbește Josipovich răspunzând lui Supilo, zice că nu-și va da demisia, până nu i-se va cere din partea colegilor săi miniștrii, de majoritatea parlamentului ori din partea Coroanei.

Supilo declară că va răspunde cevași mai târziu, căci îi vine greu a răspunde ungurește, fiind nepreparat.

Milan Hodja: Ține un discurs argumentat. Respinge proiectul bugetar și declară, că până nu se va prezenta proiectul sufragiului universal nu va fi pace și liniște în Ungaria. Nu sunt decât câteva luni de când kossuthiștii paradau cu lozinca sufragiului universal, iar acum bat în rușinoasă retragere. Cere ca guvernul să vie cu el încă în decursul desbaterilor bugetare.

Vorbește croatul Vrbnici, croaștește. Respinge bugetul.

Se ridică apoi Supilo să răspundă lui Josipovich în chestie personală. Respinge atacurile acestuia.

Rakovszky îl detrage cuvântul pe motiv că n'a fost atacat. Croații protestează energetic.

Rakovski continuă prin a lua cuvântul în discuția bugetară. În numele partidului popular se rostește pentru proiect.

Mai vorbesc Pethő și Lukinici, croat. Cu acestea ședința se încheie.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 9 Maiu 1908

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Orău pe Mai 1908 (100 kg.)	23.34—23.36
Secară pe Oct.	17.44—17.46
Ovăș pe Oct.	13.16—13.18
Cucuruz pe Mai 1908	12.86—12.88

INCHEEREA la 4 ORE :

Orău pe Mai	23.50—23.52
Secară pe Oct.	17.70—17.72
Ovăș pe Oct.	13.20—13.22
Cucuruz pe Mai 1908	12.90—12.92

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu	
de Tisa — — — —	23 K. 05—24 K. 50
Din comitatul Albei — — — —	23 > 40—24 > 25
De Pesta — — — —	22 > 90—24 > 30
Bănățenesc — — — —	22 > 80—24 > 15
De Bacica — — — —	22 > 85—24 > 30
Săcară — — — —	20 > 10—20 > 40
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	13 > 70—14 > —
> de cvallitatea II — — — —	13 > 30—13 > 60
Ovăș > > I — — — —	14 > 80—15 > 20
> > II — — — —	14 > —14 > 0
Cucuruz vechiu — — — —	— > — > —
> nou	12 > 95—13 > 05

BIBLIOGRAFIE.

A apărut »Lucașfărul« Nr. 9—10 cu următorul sumar: Oct. Goga Prăpastie (poezie), C. Sandu-Aldea, Dora Prigoreanu, Victor Eftimiu Ion (poezie), A. Lupeanu-Mellin Dela noi, V. Demetrius Sonet (poezie), G. Murnu Expoziția anuală a »Tinerimii«, Ecaterina Pitiș În codru (poezie), Al. Ciura Aduceri aminte, B. Lăutarul Din trecut muzicel noastre, I. U. Soricu Sară (poezie), Canton Theodorian Sângele Solovenilor, Mihail Lungianu La răvaș, Mihail Lungianu, Academia română, O. C. și A. Tăslăuanu Synnöve Solbakken de Björnstjerne Björnson (rad), Dări de seamă. Două romane (M. Sadoveanu, Insemnările lui Nic. Manea, C. Hodoș, Martirii). Teatru german (G. Hauptmann, H. Sudermann și E. von Wildenbruch). Cronică: Dela Brașov. Conferințele dlui Dr. Valer Brăncuș. Un martir al hărniciei. Dicționarul limbii române. Frumusețea cârpii. Din Germania. Știri. Poșta redacției. Ilustrațiuni: N. Vermont, Cristos consulator. G. Murnu. Fii frumos. Ip. Strâmbulescu, În așteptare, Fr. Storck. Portrete. Kimon Loghi, Princesă bizantină. N. Vermont, Pe iarbă. Șt. Luchian, Pelsaj. Ip. Strâmbulescu, Țigăncușe. N. Gane. O. Pătașcu. Ia amurg (studiu). D. D. Mirea, Studiu de copil. C. Brăncuș, Bust. C. Artachino, Desen. Membri noi ai Academiei Române: A. Bârseanu, Dulf Zamfirescu și N. Gane.

Poșta Administrației.

G. Popovici. Nadaș. De aici se trimite ziarul regulat.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu. Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Stursa.

AVIS.

La subscribul se află o mașină de trierat mânăta cu abur, firma „Hofherr et Schranz“ cu tot cu moară și în stare bună. Prețul după socmeală în bani gata ori pe lângă garanță în rate și pe așteptare.

Dorgos pu. Lippa.
David Dabici,
notar.

Anunț.

Imi caut un loc ca îngrijitoare la copii, pe lângă vre-o mamă singuratică.
Ca econoamă asemenea între împrejurări mai favorabile ași primi a merge.

Irma S. Ghilezan,
Denta, Temes-megy.

Băile Bogdاریós

Comitatul Timiș, pe linia Temesvár-Radna-Lippa, la 7 kilometri dela stațiunea Charlottenburg. Stațiune de postă și telefon pe teritoriul băilor. E consul să se comande dinainte trăsura la gară. Băile prin poziția lor e o stațiune admirabilă, climatorică, vindecătoare și pentru vilegiatură, apa e cu efect mare contra reumei, a gutei și pentru boalele de nervi, care prin ordinațiunea ministerială 39,445/1906 a fost clasată între stațiunile balneare.

Bucătărie excelentă și odăi frumoase.
Detalii da în Bogdاریós
văd. Remmel Mátyásné
și **Nägele Antal**, farmacist în
— Temesvár-Gyárváros, Fő-utca nr. 44. —
Telefon nr. 322.
ca proprietari principali.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

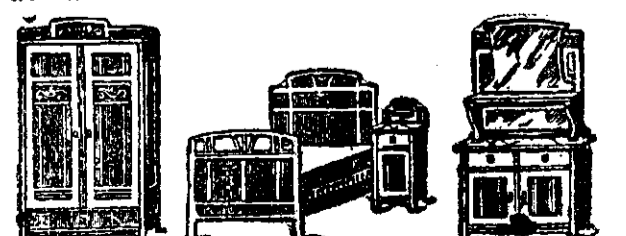
CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORGAN 1 coroană 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea maibună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroană 40 fileri,

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui
Temesváry József
.. apotecar ..
Szeged, Petőfi Sugár-ut
și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Avem onoare a aduce la cunoștință on, public că ne-am largit atelierul propriu de tapiserie, măsar, strungărie și de mobile, unde putem satisface și gusturile cele mai delicate. Prețurile noastre sunt foarte solide. Lucrul nostru solid și serviciul prompt a fost recunoscut din mai multe părți. Funcționarilor de stat și oficerilor le facem prețuri de favor.



Pelleyné și Schmidt.
Oradea mare, strada Teleky nr. 24.



Cel mai bun nutremânt pentru câni este și va rămânea renumitul

„Fattinger's Hunde kuchen“



(Măncarea de câni a lui Fattinger) care dintre toate mâncările pentru câni e cea mai hrănitoare.
* 50 klg. 23 coroane 5 klg. porto.
∴ franco cu 3·20 coroane. ∴
Fattinger's Puppy Bisquit
** pentru câni tineri. **
* 50 klg. 26 coroane. 5 klg. porto.
∴ franco cu 3·50 coroane. ∴
- - Prospecte gratis și franco. - -

Fattinger's Patent-Hundekuchen

și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).
Fabrik Wiener-Neustadt.
- - Peste 250 de prețuri - -
Nutremântul de animale a lui Fattinger e controlat de veterinari. **



Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp
(secția românească.)

Hamburg,
Strada Rarboisen. 30.

ANUNȚ.

În cancelaria notarială din Ciuci (com. Arad) imediat poate afla un tiner ocupatiune cu ceva praxă de **scriitor**. Salar lunar 30 cor. vipt și cuartir, precum amăsurat sârghuinții ceva și din vanite.

100 exemplare de corecțiuni (propise) pe hârtie calitate cea mai bună 90 fileri porto pentru 100 exemplare 30 fil. pachet de 5 kg. (până la 600 bucăți, 72 fileri; dacă banii se trimit înaintea; **legarea corecțiilor «Haladás»** (de înaintare) cu porto eu tot 1 cor. 40 fil. la librăria **INGUSZ I. și fiul**, Arad.

Anunț.

Un scriitor vărsat puțin în afacerile advocațiale poate primi loc dela 1 Iulie a. c. în cancelaria avocatului
Dr. VASILE FODOR
Abrudbánya.

Czernoczky Mihály

magazin de ghetete.
pentru dame și bărbați.
ARAD, Kossuth utca 67.
Fabricație proprie.
Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12·40 cor.
» » box	11·60 »
» » șevro cu bumbi p dame	10·90 »
» » cu șirete pentru dame	9·60 »
» » box cu șirete p. dame	8·30 »
» » pele de vițel p. dame	7·60 »
Jumătăți de șevro brun	9·00 »
Jumătăți de șevro	7·60 »
Jumătăți de căprioară	6·40 »
Ghete tari de muncitori dela	7— cor.
Ghete de copii dela	3— cor.

PARDESIURI pentru dame, fete și copii

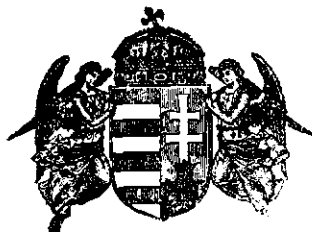
precum

BLUZE de toate fasoanele

se vând

cu preț ocazional neobișnuit de mic

IN VECINĂTATEA depozitului furnisorului de curte cesar reg. Neumann M.

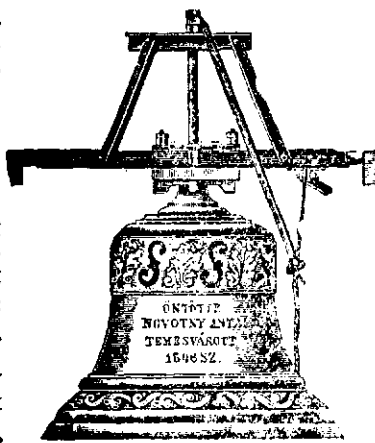


Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

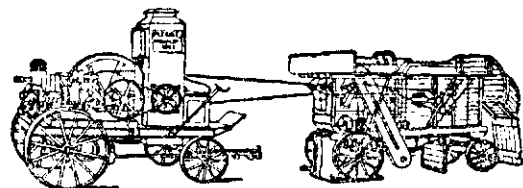
Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. - TIMIȘOARA

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în te cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sire stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. Preț-auranturi ilustrate gratis.



NUMAI motoare de Benzin și ulei brut
„PLEWA” servește cea mai ieftină și mai garantată putere motorică pentru scopuri de moară și agricultură.
 Durabilitatea e calculată pe o viață de om.
 Se consumă ulei brut, benzin sau gaz airlean de 2-3 fileri pe o oară.



Catalog de prețuri și orice lămurire gratuit.
 Condițiuni de plată avantajoase.

Dénes B. — specialist de motoare. —
 Budapest, V., Lipót-körút nr. 15.

Vă rugăm să vă însemnați adresa și s'o păstrați

Zilnic câte un câștig principal la Gaedicke

aceasta a devenit o zicală, căci dela cele 6 clase trecute de loterie n'a fost nici o singură dată tragere unde

Banca Gaedicke să nu fi anunțat un câștig principal.

Succesele noastre norocoase sunt fără pereche!

Incercați
 norocul la

Banca Gaedicke

și veți avea cu siguranță
 succes bun.

Pentru tragerea de I. clasă în 21 și 23 Mai la XXII-a loterie de clasă
 ofere losuri originale.

Intreg

12.—

Jumătate

6.—

Un sfert

3.—

O optime

1-50

coroane.

Cecuri postale gratuit și franco.

Zilnic un câștig
 principal la
GAEDICKE!

Banca Gaedicke

Budapesta
 Kosuth Lajos utca
 Nr. 11.

Zilnic un câștig
 principal la
GAEDICKE!

Toți aceia

cari vor să aibă o

bicicletă

cu picioare trainice de mână sau cu motor să se adreseze cu încredere la

Gartner Samu

mare fabricant de mașini de cusut și biciclete

Arad, strada Weitzer János,

(Palatul Minorităților).

unde se află biciclete de toate felurile cu prețul cel mai moderat. Reparațiunile se fac punctual. — Mașini de cusut se află în magazin permanent. Condițiuni favorabile pentru plată în rate.

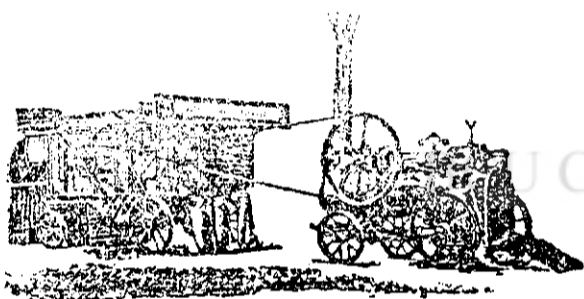
Cine dorește ghete

= frumoase și trainice să se adreseze lui =

Bolezni Antal

pantofar de dame și domn. (Arad, Salac-utca No. 2.) unde se fac tot felul de ghete și pentru cel mai gingaș picior.

Comandele din provincie se săvârșete prompt.



Provisiuni de mașini cu vapor LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuințată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătire foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.



Cel mai mare galoniar de mobile și podoabe femeiești din țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Industria națională!

Să sprijinim industria națională!

Serviciu repede, prompt și ieftin!



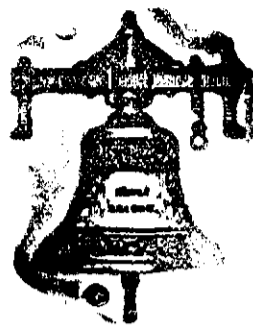
Frideric Hönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.



Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că fătă cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și acelui-aș clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se elatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroana de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopotenouă pe lângă o suprasolvire nelusemnată.

o suprasolvire nelusemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

APĂ MINERALĂ PHOENIX

DIN BUZIAS

PENTRU BOALE DE RINICHI și BEȘICĂ întrece orice apă GUST PLĂCUT PUȚIN ACRIU, LIBER de FER, cu acid carbonic.

APĂ DE MASĂ RECORITOARE

RECOMANDATĂ DE MEDICI. RECOMANDATĂ DE MEDICI.

Se poate folosi ca și cură de beut, la boale de rinichi și de besică, la cataruri învechite de rinichi, contra petrei de besică și formațiune de nisip, s'a dovedit cu mare efect la organele respirării și la afecțiuni corale. — Prospect se trimite la dorință administrația izvoarelor

Direcțiunea apelor minerale Muschong Buziaș.



Kemény Mihály, Szeged

Colțul străzilor Iskola și Orcszlány,

fabri-că de mănuși și bandage pentru vătămături.

Specialist în bandage pentru vătămături ciorapi de elastic, bandage pentru abdomen, după sistemul cel mai modern și după măsură.

Mare depozit în obiecte diferite de gumă, franțuzești și englezești. - Cordon Diana, indispensabil pentru dame.

Comandele din provincie se indeplinesc punctual și repede - pe lângă prețuri - moderate.



NOXIN



cea mai bună cremă de ghete

cu cheia patentată

Se poate căpă a în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.

Londra:

E. C. 57 Chisvell Street.

Viena: XVIII/1

Willy Weingärtner
Semper Strasse 13
Telefon 22149.

Paris:

125 Bue Montmartre.

Budapesta:

Brüder Hochinger.

Aduc la cunoștința m. on. public românesc, că în
strada Deák Ferencz, nr. 7,
lângă prăvălia-băcănie Berger și orologerul Valenta,

am deschis un **atelier de spălat și călcat**

după toate recerințele moderne și sub titlul: de cocostârc.

Scopul meu principal e să câștig printr'o muncă onestă și serviciu curat și pe mai departe sprijinul on. meu public. În urma petrecerii mele de timp mai îndelungat în străinătate sunt în plăcuta poziție de a da tot ce e mai bun în bresla mea. — Rufele de spălat le pot transporta la mine dela casa respectivului.

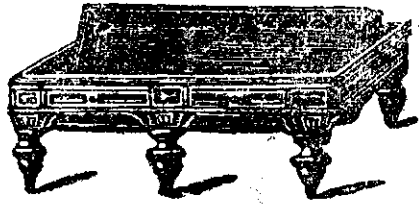
Comande din provincie se fac repede și punctual. On. sprijin cere: **őzv. Steinbrecher Jánosné** proprietar de atelier de curățit.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de billiarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.



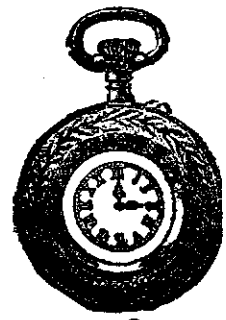
Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Mare prăvălie de ciasornice și bijuterii în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis în Arad, colț cu strada Forray și Rákoczy (lângă împletitoarea ** de ciorapi Szállassy) corespunzător pretensiilor de azi **

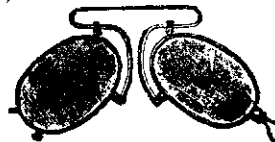
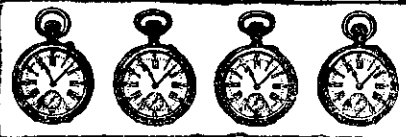
o prăvălie de ciasornice și bijuterii



unde primesc tot felul de reparaturi de ciasornice cu garanție pe 3 ani. Țin în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, de perete și pendule precum și obiecte de aur și argint, execuția cea mai fină. Primesc bilete de amanet și rupturi de — aurar, prețuri mari, sau le schimb. —

Solicit părținea on. public, cu dinstinsă stimă: **HIRSCH JENŐ**, ceas. și aurar.

Unde să cumpere omul cele mai bune, mai ieftine și mai fine oroloage, țvikeri, ochelari, lanțuri de oroloage din aur, argint și nichel pentru strapate.



Atelier mare de reparat ciasornice în mod favorabil și punctual, lucrările trimise din provincie se săvârșesc punctual și repede.

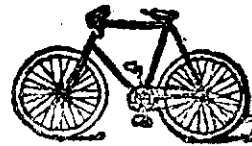
Francisc Rill
SIBIU, str. Cislădici Nr. 16.

HAMMERZS. és TÁRSA

măiestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare).
ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (În casa dlui Dr. Sever Ispravnic).
Mare atelier de reparaturi speciale. Mare magazin stabil în biciclete fabricații engleze, americane și germane. Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA”, „OPPEL”, „SINGER” și „MINERVA” cu șuneica în formă de roată. **Magazin de balanțe decimale și de bucătărie.**



Mare asortiment în părți de mașini de cusut, articole de montat biciclete și articole de electricitate.



Tot felul de reparațiuni în bransa aaceasta pe lângă prețuri moderate și garanție.

HAINE PREOTEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința on. preoți, că mi-au sosit

stofele negre de primăvară

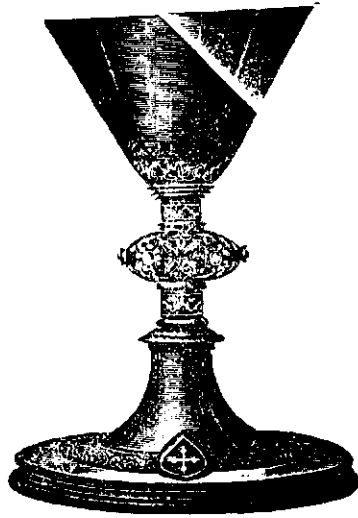
și vară și le păstrez în magazin în mare asortiment. — Mă voiu sili ca și până acum să câștig încrederea și mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comandele din provincie e de ajuns să se trimită o revereandă de model sau o haină; la dorință însă

mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiilor bisericesti, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lângă casina națională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut.

Hadnagy István, croitor de haine civile și preotești.



Sárga János

:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::

Kolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.

Telefon nr. 354. Telefon nr. 354.

Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuterii specialități engleze și franceze s. a.

Plătire în rate favorabile.

Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

O păpușă pentru probă numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătitorul de păpuși de probă

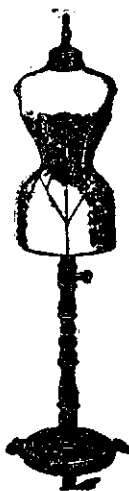
VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körut 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratis! Reparare de păpuși!

— Vânzare en gros și en detail. —



Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, restre pentru fete, capital de întreprindere pentru factori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplată;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine recvizite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, sacurus ovés, viă (vinem), plante industriale: cânepă, in, hîmăi nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul grâu, secara, ovézul și toată economia!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

FRĂȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de fer, plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer, sobe de fer turnat, mașini de gătit, sârme și cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de oțel și tot felul de vase de bucătărie de fer

o ——— turnat și smălțuite. ——— o

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel“.

- - Mare depozit de revolvere - -
cu repetiție, arme și recvizite de
o o o împușcat. o o o

= Deposit de mașini agricole. =

asa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, mașini de sămănaș, grape, tăietoare de pae și nași, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran (păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

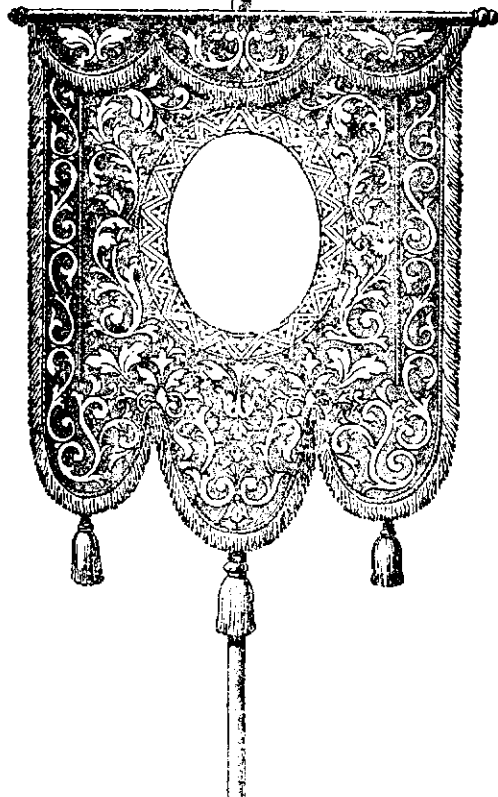
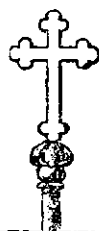
Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604. Telefon Nr. 604.

Firmă românească.

Ioan Radac

librar
Stefan Radonici
croitor.



Pregătitori de obiecte necesare la biserici în Chichinda mare.

Pregătește **reverenzi** și alte haine trebuincioase la decurgerea serviciului divin pentru **preoți, diaconi și copii**, cari poartă luminările, precum și **prapore**.

Correspondențele și banii sunt a se trimite la adresa:

Radák János
Nagykikinda.
Nr. telefonului 84.

MOȘTENITORII LUI TAGÁNYI ISTVÁN ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vii de deal
===== își vind =====

= VINURILE =

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barașca, vinuri albe și roșie de masă,
===== de desert (aszu) =====

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la
===== dorință imediat. =====

Fondat la 1858.

Telefon Nr. 459

Müller I. și Fiul

fabrică de văpsit haine, curățitorie chimică și spalătorie de rufe, în abur

ARAD, fabrica și cancelaria: Tököly Imre utca 40—42.

Magazine de primit hainele: Józseffőherceg ut II sz. Foray u. 2 b. Asztalos Sándor 2—3 sz.

Magazine de adunat haine în provincă: Deva, Brașov, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Aducem cu stimă la cunoștința on. public că fabrica noastră, cu reputație regnicolară care există de 60 de ani,

de văpsit haine, curățitorie chimică și spalătorie cu aburi

am mărit-o și ne-am procurat mașinile cele mai moderne și așa poate rivaliza nu numai cu fabricile din țară ci cu oricare fabrică din străinătate.

Curățim sau văpsim chimic, tot felul de haine de damă și bărbătești, haine de copii, întregi, fără să fie desfăcute, mai departe stofă de mobilă, perdele, broderii, dantele, mănuși, blănuri ș. a.

În fabrica noastră de văpsit rufe cu aburi care e montată din nou cu mașini excelente, le spălăm curate ca zăpada, fără vr'o leșie care ar sîrîcă rufe, dar mai ales gulere, manșete, cămeși bărbătești ș. a. cari fiind înstruite cu mașina noastră, par a fi noi.

Mulțumind părtinirea de până acum a on. public o solicităm și mai departe

Müller I. și Fiul.

Expedarea pe postă să execută prompt și cu îngrijire.

Rugăm on. public și-i atragem atențiunea binevoitoare asupra



trăsurilor ce avem în depozit

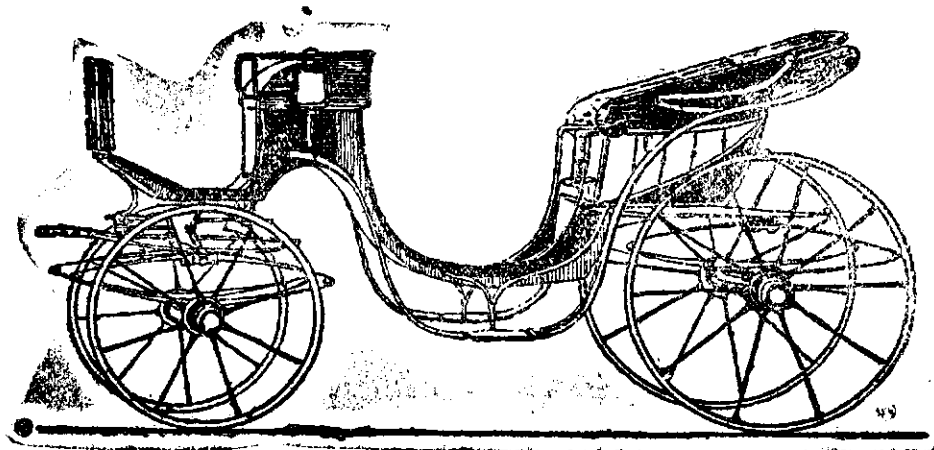


fabricate toate cu pricepere și specialitatea la care am ajuns în decursul muncii noastre de mai mulți ani

și a perfecționării mele în Köln

Prospecte cu prețuri trimitem după dorință.

Cu stimă:



Kovács și Thomas
A R A D
Kossuth utca 2

Serviciu prompt și îngrijit.

Serviciu prompt și îngrijit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti
Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acoperimente pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretenționiunilor celor mai gingașe.



Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT ȘI CAFENEA. — In centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări franceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomodate pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea SALA DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprizinal on. public îl cere cu toată stima

Rónai János, hotelier.

Serviciu escelent!

LENGYEL KÁLMÁN

.. .. FABRICANT DE INSTRUMENTE MUZICALE

IN CLUJ EGYETEM-U. NR. 1.

ATELIER SPECIAL DE INSTRUMENTE CU COARDE.

Violinele vechi de măiestrii și fabricațiune groperie, precum și violini, celuri și gurdune, instrumente cu coarde, franțuzești, veritabile italienești, germane și Weicholt, tocuri de violine frumoase de calitate mai fină și mai simplă, ținător de note și mare depozit de felurite părți de instrumente muzicale

Pe baza studiilor câștigate aici și în străinătate se angajază să facă reparaturile cele mai complicate și le săvârșește cu multă dexteritate.

Atrage atenție

care dă vioarei un ton moale, despre dovedirea aceasta servesc neamăratele scrisori de recunoștință.

Comandele în mare sau mic se expediază imediat.

Pe cei interesați îi primește cu plăcere în Kolozsvár (Cluj) în prăvălia din str. Egyetem nr. 1., precum și în atelierul din surte.



on. public muzical surdiena din Cluj, pe care dacă o așezi în vioare și cel mai slab instrument dă tonuri curate pline și puternice, mai departe lac de vioară fabricație proprie,

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!

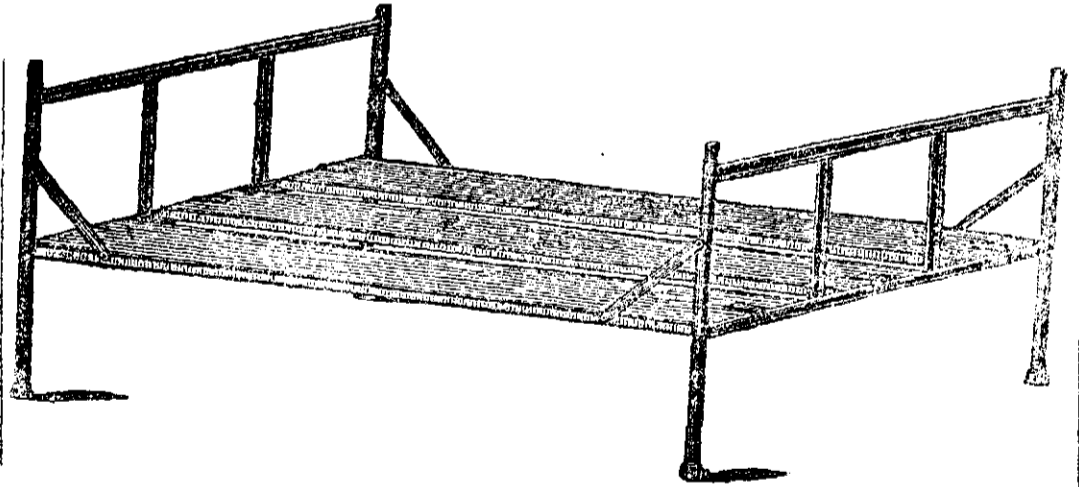
Mihájlovits György Lajos

Kolozsvár, Unio-utca 21.

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta, precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate de închis, cuiere de haine, mobilă în parte de fier, coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în diferite culori și execuție de lux. Mai departe montare de casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate, școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci și scaune de grădină.

Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, care se fac după măsură ieftin și curând.



EISELE JÁNOS, Arad.

Depozit de articole de Norinberg, articole de podoabă, modă de bărbați.

== PENTRU SEZONUL DE PRIMĂVARĂ, PREȚURILE CELE MAI IEFTINE. ==

Au sosit cordoane de femei, copii și fete, moda cea mai nouă, pălării pentru bărbați și copii, albituri, cravate, manjete, gulere, asortiment bogat.

Mince (lopde), jucării de copii, ouă de Paști, stropitori de calitate cea mai bună, prețuri ieftine. Probați numai odată și vă veți convinge.

Gramofonele cele mai bune și plăci se pot cumpăra cu scăzământ la prețuri.

== O cumpărare de probă va convinge pe orșicine despre asta. ==

Rog binevoitoarea atenție:

Eisele János.

„LA PAPAGALUL VERDE“ vis-à-vis cu statua sf. treim.

Szeszák F. és Fia

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate
Kolozsvár, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndestulește
— ori-ce pretenții; atelier de reparare. —



Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește fiecare parte a trăsorii: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Tinta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comenzilor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsura, care se vând; așa numitele „măntuțoare de noroi” cu șezutul închis bine.

Fondat în 1870. — Prețuri gratis.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi pot să găsim în America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă

Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut **Minerva** cu roată și biciclete Puch și Premier precum și părți constituante de mașini, plăci de gramofone. — Ace de mașină de cusut veritabile englezești. Condiții de plată favorabile. Mare atelier special de reparaturi.

Sa fondat în anul 1868.

JOAN BALINT următorul lui
SILBERMANN J.

comerciant și măiestru de căciuli, precum și
instituit de plissé în

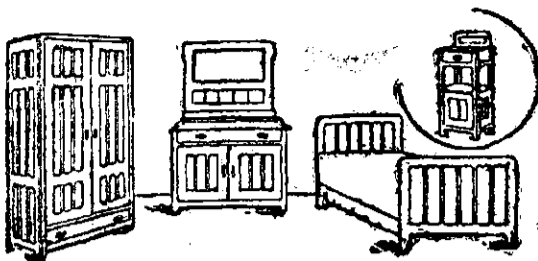
Temesvár-Gyárvaros
Andrássy-ut nr. 7, lângă frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundent ajustat cu tot felul de fabricante proprii de
piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pă-nură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de
pălării pentru bărbați și copii.
mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, fărbutite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din lăe și provință.

— Prețuri moderate, serviciu prompt! —
desfacere în mic și mare. — Comenzile din provință se execută prompt și repede.



Fabrică de mobile.

Cele mai ieftin izvor de a procura mobile
e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru birouri de cancelarii și botle, pregătirea meselor de biliard după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsurătorului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătit în rate lunare.

În așteptarea comenzilor, rămân
cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárvaros, 3 király-u. 6.

Fő-utca.



Primul salon de corsete în Sibiu
Premiat. Premiat.



Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură

Depozit bine asortat

În 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fașon particular totdeauna în rezervă.

Cu stimă.

J. Oschanitzky.

Bretterpromenade Palais
Haberman n.

Fașon bun.

Prețuri reale.

Jgáz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélcsch îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțumire; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsca, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Îl recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékeliő

Josif László, paroch

Dragă Die apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumiri, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fill., sticlă mică 60 fill.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe poștă numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

și execută următoarele:

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
dupa dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
dupa dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURENTURI
în cul-ori frumoase

NOTE

STATUTE + LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite forme

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Acuma a sosit
Untura de peste proaspătă
 de Norvegia

fară culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra
 supărărilor reumatice
 este escelentă
Spirtul Reuma

Incercat de alătea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
 Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Fondată în 1885.

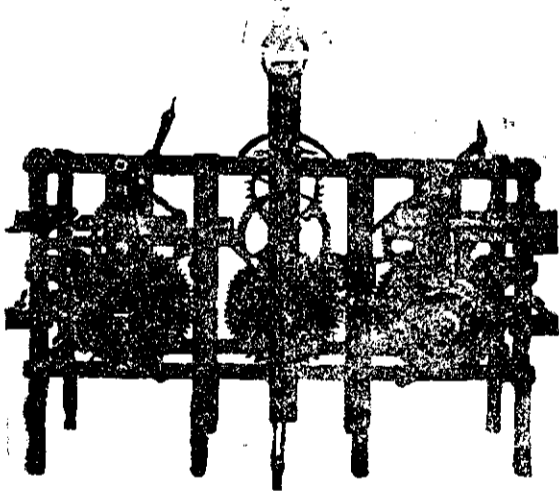
Peterka Lajos

Fabrică de ciasornice de turn, angajată cu contract de capit. Budapesta.

Budapesta IV., str. Bástyá nr. 22.

Prăvălia :

V., strada Váci nr. 57.



Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn — școli — castele și casarme, primește de asemenea și repararea lor.

Fiind chemat se duce ori unde în persoană, budget face gratuit și'l trimite porto-franco ori cui.

Prima fabrică de umbrele de ploaie și de soare, din **Sibiu**

RECOMANDĂ:

asortimentul bogat de umbrele de ploaie și de soare, fabricație proprie, dela execuția cea mai simplă până la cea mai complicată. Se primește asemenea umbrele de îmbrăcat din nou cu stofe de calitate cea mai bună ce o are în depozit, cu prețuri favorabile. Solicită încrederea on. public :

J. Oestreicher, fabricant de umbrele. Sibiu, Grosserring 18.

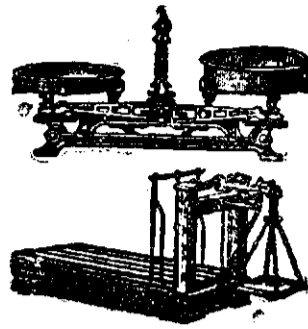


Să sprijinim industria din loc!

I. SPANLANG,

Iăcătușier

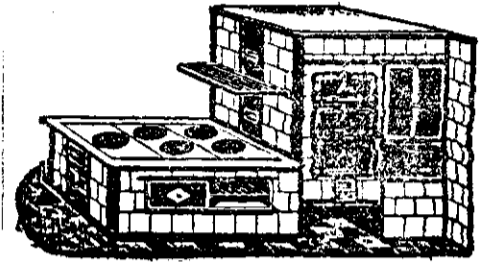
ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)



Primește în lucrătorea sa orice lucru ce stă în atingere cu această branșe, ca:

ferării pentru clădiri, mașini de fierț, porți, balcone, coridoare, trepte, grilaje verende, scuturi, tablete în orice formă, sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soluri de renovări.

Indeplinesc orice comandă atât în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru lucrul făcut de mine primesc chezașia.



Cerând sprijinul onoratului public, român

Cu stimă:

I. SPANLANG,

Iăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Grósz Nagy Ferencz,

farmacia DEBRECZEN, Șas-u. 8. farmacia „Arany egyszaru”
 Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voințe să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticlă mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticle mari 6.65 cor. cu îndrumare, porto franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există reumă!



Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.